1908060102010001 / 1908060402010001 / 1908060202010001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)
ECONOMICS OF GROWTH DEVELOPMENT AND PLANNING – II 201 – LEVEL 1

[**Time: As Per Schedule]** **[Max. Marks: 50]**

Instructions:
1. Fill up strictly the following details on your answer book
  a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)**
  b. Name of the Subject : **ECONOMICS OF GROWTH DEVELOPMENT AND PLANNING – II 201 – LEVEL 1**
  c. Subject Code No : **1908060102010001 / 1908060402010001 / 1908060202010001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. **10**
Answer the following questions in short.

1. આર્થિક મોડેલના ઉપયોગોનો નિર્દેશ કરો.
   State the uses of economic model.

2. હેરોડ - ડોમર મોડેલની પૂર્વધારણાઓ દર્શાવો.
   State the assumptions of Harrod-Domar Model.

3. અસમતોલ વિકાસ કોને કહેવાય ?
   What is meant by unbalanced growth?

4. સમાવેશકારી વિકાસ એટલે શું ?
   What is an inclusive growth?

5. સાધન–ઉત્પાદન વિશ્લેષણના લક્ષણો જણાવો.
   State the characteristics of Input-Output analysis.

Q.2 આર્થિક મોડેલ એટલે શુ ? આર્થિક મોડેલના સ્વરૂપ, કાર્યક્ષેત્ર અને મર્યાદાઓ ચર્ચો . **14**
What is an economic model? Discuss its nature, scope and limitations.

અથવા
OR

પ્રચ્છન્ન બેરોજગારીએ અલ્પવિકસીત દેશો માટે મૂડીસર્જનનો સ્ત્રોત છે" – આ વિધાન તપાસો. **14**
'Disguised unemployment is a source of capital formation in the underdeveloped countries.'- Examine the statement.

Q.3 અસમતોલ વિકાસ એટલે શું ? અસમતોલ વિકાસની વ્યુહરચના સમજાવી તેની મર્યાદા દર્શાવો. **14**
What is unbalanced growth? Explain the strategy of unbalanced growth and state its limitations.

અથવા
OR

મૂડી ઉત્પાદન ગુણોતરની આર્થિક વિકાસ પરની અસરો તપાસો. મૂડી ઉત્પાદન ના નિર્ણાયકોની ચર્ચા કરો. **14**
Examine the effects of capital --output ratio on economic development.
Discuss the determinants of capital-output ratio.

Q.4 **કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો.** **12**
Write a short note on any two.

1. સમતોલ વિકાસની વ્યુહરચન
   Strategy of balanced growth
2. હેરાડ–ડોમર મોડેલની મર્યાદાઓ
   Limitations of Harrod- Domar model
3. ખર્ચ લાભ વિશ્લેષણની મર્યાદાઓ
   Limitations of cost-benefit analysis
4. સાધન–ઉત્પાદન વિશ્લેષણનું મહત્વ
   Importance of Input-Output analysis

****

1908060102020001 / 1908060402020001 / 1908060202020001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)
MANAGEMENT THEORY AND PRACTICE – II - LEVEL 2

[**Time: As per schedule]** **[Max. Marks: 50]**

Instructions:
1. Fill up strictly the following details on your answer book
a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)**
b. Name of the Subject : **MANAGEMENT THEORY & PRACTICE – II**
c. Subject Code No : **1908060102020001/ 1908060402020001/ 1908060202020001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો. **10**
Answer in brief.

(૧) પરિવર્તનના લક્ષણો જણાવો.
(1) State the characteristics of change.

(૨) જૂથ અને ટીમ વચ્ચે શું ભેદ છે?
(2) What is the difference between team and group?

(૩) વિસંવાદિતા સંચાલનની વ્યાખ્યા આપો.
(3) Give the definition of conflict management.

(૪) શક્તિવિહોણા પરિસ્થિતિ માટેનાં જવાબદાર પરિબળો જણાવો.
(4) State the responsible factors of powerless situation.

(૫) માનવસંશાધનનું આયોજન એટલે શું?
(5) What is meant by Human Resources Planning?

Q.2 "વ્યવસ્થાતંત્રીય વિરોધના કારણો જ પરિવર્તનની આડે આવે છે" – સમજાવો. **13**
"organisational Resistance is the reason that governs the change." Explain.

અથવા
OR

ટીમની આંતરિક ગતિવિધિઓ સમજાવો.
Explain the internal Dynamics of Team. **13**

Q.3 વિસંવાદિતાની હકારાત્મક અને નકારાત્મક ભૂમિકા રજુ કરી વિસંવાદિતાની શૈલીઓ વર્ણવો. **13**
Describe the styles of conflict by explaining positive and negative role of conflict.

અથવા
OR

વિસંવાદિતા ઉદ્ભભવવાનાં કારણો અને તેની પ્રક્રિયા સમજાવો.
Explain reason of sources arising conflict and its process. **13**

Q.4 (અ) **ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક)** **8**
(a) **Write short note (Any one)**

૧) ધંધાકીય પ્રક્રિયાનું પુનઃઈજનેરીકરણ
1. Business Process Re-engineering

૨) વિઝન અને મિશન
2. Vision and Mission

(બ) **કેસ સ્ટડી :** **6**
(b) **Case Study :**

આકાશ ઈલેકટ્રોનીક્સ કંપની ઈલેકટ્રોનીક્સનાં સાધનો બનાવનારી પ્રાઈવેટ કંપની છે. આ કંપની સ્થાપનાકાળથી પોતાના માર્કેટિંગ અને વેચાણ પ્રયત્નોમાં મહત્ત્વનું સ્થાન ધરાવતી હતી, પરંતુ છેલ્લા ત્રણ વર્ષથી વેચાણ પછીની સેવા, રીપેરીંગ સેવા, ઈન્સ્ટોલેશન સેવા અને ફ્રી ચેકઅપ સેવામાં બિનકાર્યક્ષમ પૂરવાર થઈ રહી છે. જેને લીધે ગ્રાહકને પ્રાપ્ત થતાં મૂલ્યમાં ઘટાડો માલુમ પડ્યો

છે. આથી કંપનીના માર્કેટીંગ મેનેજર શ્ર્લોક પ્રજાપતિ ને લાગ્યું કે હવે ગ્રાહક સંશોધન અનિવાર્ય છે. અભ્યાસ દ્વારા જાણવા મળ્યું કે ગ્રાહકનાં મૂલ્યમાં વધારો કરવો હોય તો પડતર, સેવા, ગુણવત્તા અને સમય જેવા ઘટકો ઉપર વધુ ધ્યાન કેન્દ્રીત કરવાની જરૂર છે તેમજ કેટલીક મહત્વની ટેકારૂપ અને પ્રત્યક્ષ પ્રવૃત્તિઓ ઉપર પણ વધુ ધ્યાન રાખવું જોઈએ. જેથી ગ્રાહકને થતાં મૂલ્યમાં વધારો કરી શકાય.

ઉપરોક્ત કેસમાં કયો સંચાલકીય પ્રશ્ન ઉદ્‌ભવેલો જોવા મળે છે? તમારી દૃષ્ટિએ કયા પરિબળો ગ્રાહકના મૂલ્યમાં વધારો કરી શકે?

Akash Electronics is a private electronic goods producing company. This company was leading in marketing and sales since establishment. But since last three years company is not performing well in services like after sale services, repairing service, installation and free check-up services. Due to this reason customer value is decreased. Marketing manager Mr. Shlok Prajapati is thinking of make customer research to solve this problem. He found that to increase the customer value following factors are needed to be taken in consideration i.e. cost, services, quality and time.

Also focus should be given on primary and supporting services. Due to which customer value can be increased.

In the above case, which managerial problem arised? According to you which factors would increase customer's value?

*****

1908060102030001 / 1908060402030001 / 1908060202030001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)
ADVERTISING AND SALES MANAGEMENT – II - LEVEL 3

[**Time: As Per Schedule]** **[Max. Marks: 50]**

Instructions:
1. Fill up strictly the following details on your answer book
  a. Name of the Examination: **MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)**
  b. Name of the Subject: **ADVERTISING AND SALES MANAGEMENT – II - LEVEL 3**
  c. Subject Code No: **1908060102030001 / 1908060402030001 / 1908060202030001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો. **10**
Answer in short.

(1) અજોડ વેચાણ પ્રસ્તાવ એટલે શું?
What is unique selling proposition?

(2) પ્રભાવ કસોટી એટલે શું?
What is impact test?

(3) સેલ્સમેન અહેવાલનાં પ્રકારો જણાવો.
State the types of salesman report.

(4) માર્કિંગ પધ્ધતિનો ખ્યાલ જણાવો.
Explain the concept of marking system

(5) વેચાણ સંચાલન અન્વેષણ એટલે શું?
What is sales management audit?

Q.2 (અ) સ્માર્ટ મોબાઇલ ફોનની વિજ્ઞાપનની કોપી તૈયાર કરો. **7**
Prepare advertisement copy of smart mobile phone.

(બ) એ.એસ.સી.આઈ (ASCI)ની ભુમિકા સમજાવો. **7**
Explain the role of ASCI.

અથવા
OR

(અ) નિયંત્રણ ક્ષેત્રીય પ્રયોગની પધ્ધતિ સમજાવો. **7**
Explain the method of control field experiment.

(બ) પ્રિન્ટ મીડિયા વિજ્ઞાપન કોપીની પ્રક્રિયા વર્ણવો. **7**
Describe the process of print media advertising copy

Q.3 (અ) સેલ્સમેનોની નિમણુંક માટેની શરતો સમજાવો. **7**
Explain the conditions for appointment of salesmen

(બ) વેચાણ ખર્ચાઓ પર અંકુશ રાખવાની પધ્ધતિઓ વર્ણવો. **7**
Describe the methods of controlling selling expenses

અથવા
OR

(અ) સેલ્સમેનને વેતનની યોજનાને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. **7**
Explain the factors affecting the salesman compensation plans.

(બ) વેચાણ દળની કામગીરીની અગત્યતા વર્ણવો. **7**
Describe the importance of sales force performance

Q.4 **(અ) ટૂંક નોંધ લખો: (ગમે તે એક)** **6**
Write a short note on: (Any one)

(1) વિજ્ઞાપન સંદેશાનું માળખું
Structure of advertising message

(2) પ્રવૃતિ ખર્ચનું વિશ્લેષણ
Activity cost analysis

(બ) કેસ સ્ટડી: **6**

Case Study:

અનુપમા ઈલેક્ટ્રોનિક કંપની છેલ્લા પાંચ વર્ષથી સુરતમાં સ્માર્ટ ટીવી (Smart TV),એલઈડી (LED TV), & 4K TV (4k ટીવી4) નું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરે છે. આ કંપની ભારતના તમામ વિસ્તારો માટે ૧૦૦ સેલ્સમેનનેપસંદ કર્યા છે. હવે કંપની સેલ્સમેનને તાલીમ આપવા માંગે છે. સેલ્સમેનને તાલીમ આપવા માટે તમે કઈ પધ્ધતિઓ પસંદ કરશો ? શા માટે ? તમારા અભિપ્રાયો આપો.

Anupama Electronic Company has been manufacturing and selling Smart TV, LED TV, & 4K TV in Surat for the last five years. This company has selected 100 salesmen for all regions of India. Now the company wants to train salesmen. Which techniques of training you should be selected to salesmen? Why? Give yours opinions.

*****

1908060102040004
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT – IV – LEVEL 4

[Time: As Per Schedule] **[Max. Marks: 50]**

Instructions:
1. Fill up strictly the following details on your answer book
a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)**
b. Name of the Subject : **FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT – IV – LEVEL 4**
c. Subject Code No : **1908060102040004**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો. **10**
Give the Answers as per Interaction :

1) રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર ૧૦% **3**
Rate of return on capital employed 10%
ચોખ્ખો નફો (વ્યાજ અને કરબાદનો, કરવેરાનો દર ૩૫%) રૂ ૧,૩૦,૦૦૦
Net profit (after interest and tax 35%) Rs. 1,30,000
૧૨% ના ડિબેન્ચર રૂ. ૮,૦૦,૦૦૦
12% Debenture Rs. 8,00,000
૧૦% ની પ્રેફ. શેરમૂડી રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦
10% pref. share Rs. 4,00,000
૧૦%ની લાંબાગાળાની લોન રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦
10% Long tram loan Rs. 2,00,000
ઇ.શેર મૂડી............ .(?)
Equity share capital ……… (?)

2) કુલ રોકાયેલી મૂડી રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦ **2**

Total Capital employed Rs. 10,00,000

મૂડી-ગિયરીંગ ગુણોત્તર 30%

(પ્રે.શેર અને ડિબેંચર સાથે રોકાયેલી મૂડી)

Capital Gearing Ratio 30%

(pref share capital + Debenture ÷ Capital employed)

પ્રે.શેર સાથે ડિબેન્ચર ૨:૧

Prefrence share capital to debenture 2:1

સામાન્ય અનામત અને નફાનુકસાન સાથેકુલ ઇક્વિટી મૂડી ૨૫%

General reserve and profit and loss to issued equity capital

Equity share capital 25%

ઇક્વિટી મૂડી……… (?)

Equity share capital…………. (?)

3) ૨૦૨૧-૨૨ના વર્ષમાં મળેલ લવાજમ રૂ.૩,૭૫,૦૦૦ **2**

વિગત	૧-૪-૨૧	૩૧-૩-૨૨
લવાજ મમળવાનું બાકી	૨૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
અગાઉથી મળેલ લવાજમ	૧૦,૦૦૦	૧૨,૦૦૦

Subscription received in the year 2021-22 Rs. 3,75,000

Particulars	1-4-21	31-3-22
Subscription outstanding	20,000	10,000
Subscription received in advance	10,000	12,000

ઉપજ ખર્ચ ખાતામાં લવાજમ ....(?)

Income expenditure account for the year sanding by subscription …..…. (?)

4) તા. ૩૧-૩-૨૨ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના ઊપજ-ખર્ચ ખાતામાં લવાજમની આવક રૂ.૨,૪૫,૦૦૦છે. **3**

તા. ૩૧-૩-૨૨ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના આવક – જાવક ખાતામાં લવાજમની રકમ...........(?)

વિગત	૩૧-૩-૨૧	૩૧-૩-૨૨
મળવાનું બાકી લવાજમ	૯,૦૦૦	૧૦,૦૦૦,
અગાઉથી મળેલ લવાજમ	૫,૦૦૦,	૩,૦૦૦

Income to subscription Rs. 2,45,000 is disclosed in the Income expenditure account for the year ending 31-3-22
Disclose the amount of subscription in the receipt - payment account for the year ending............ (?)

Particulars	31-3-21	31-3-22
Subscription outstanding	9,000	10,000
Subscription received in advance	5,000	3,000

Q.2 મનન લિ.ની કેટલીક બાકીઓ નીચે મુજબ છે. **14**

ઇક્વિટી શેરમૂડી	રૂ.૧,૫૦૦૦૦
રાખીમૂકેલ કમાણી	રૂ.૧,૮૫,૦૦૦
૮% ના ડિબેન્ચર્સ	રૂ. ૬૨,૫૦૦
ચાલુ દેવાં (જે પૈકી ૬૦% લેણદારો અને દેવીહુંડી છે)	રૂ.૬૨,૫૦૦
કાયમી મિલકતો	રૂ.૨,૩૩,૭૫૦
ચાલુ મિલકતો (દેવાદારો અને લેણીહુડી રૂ. ૬૨,૫૦૦ સહિત)	રૂ.૨,૧૬,૨૫૦
અવાસ્તવિક મિલકતો	રૂ.૧૦,૦૦૦

Some Balance of Manan ltd. is as follows

Equity share capital	Rs. 1,50,000
Retained Earnings	Rs.1,85,000
8% Debentures	Rs. 62,500
Current Liabilities	
(Including 60% Creditors & Bills Payable)	Rs. 62,500
Fixed Assets	Rs. 2,33,750
Current Assets	
(Including Rs. 62,500 Debtors & Bills Receivable)	Rs. 2,16,250
Preliminary Expenses	Rs. 10,000

વધારાની માહિતી :

Additional Information :

1. વેચેલ માલની પડતર ૬૦%
   Cost of Goods sold 60%.

2. ઉધાર અને રોકડ ખરીદીનું પ્રમાણ ૩ : ૨
   Proportion of Credit & Cash purchases is 3:2.

3. ઉધાર અને રોકડ વેચાણનું પ્રમાણ ૩ : ૧
   Proportion of credit & Cash Sales is 3:1

4. શરૂઆતના સ્ટોકથી ૫ ગણી ખરીદી
   Purchases are 5 times of the opening stock.

5. ખરીદીનાં ખર્ચ રૂ. ૨૫,૦૦૦
   Purchase Expenses Rs. 25,000.

6. કરવેરા પછીનો ચોખ્ખો નફો રૂ. ૧૦,૫૦૦૦
Net Profit after tax Rs. 10,5000.

7. છેવટના સ્ટોકથી ૨૦ ગણું વેચાણ
Sales are 20 times of the closing stock.

8. કુલ સ્ટોક રૂ.૭૫,૦૦૦
Total Stock Rs. 75,000.

9. કરવેરાનો દર ૪૦%
Rate of Tax 40%.

વર્ષના ૩૬૦ દિવસ ધ્યાનમાં લેવા.
360 days of the year to be considered.

નીચે આપેલા ગુણોત્તરો શોધો તેમજ આદર્શ ગુણોત્તર દરેક ગુણોત્તરની સામે કૌસમાં આપેલ છે. તેને આધારે કંપનીની પરિસ્થિતિ પર ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.
Find the following rations as well as an ideal ratio to critically discuss company's situation based on the ratio given in brackets:

(1) સ્ટોક ગુણોત્તર (૧૦ વખત)
Stock turnover ratio (10 times)

(2) સંચાલન ગુણોત્તર (૬૪%)
Operating ratio (64%)

(3) લેણદાર ગુણોત્તર (૬૦ દિવસ)
Creditors ratio (60 days)

(4) દેવાદાર ગુણોત્તર (૪૫ દિવસ)
Debtors ratio (45 days)

(5) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર (૨૦%)
Net Profit ratio (20%)

(6) માલિકી ગુણોત્તર (૭૦%)
Proprietary Ratio (70%)

(7) રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર (૩૫%)
Rate of return on capital employed (35%)

અથવા

OR

તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨ના રોજનું કાજલ લિ.નું પાકુ સરવૈયુ નીચે મુજબ છે. **14**

	વિગત	રૂ
1	**ઇક્વિટી અને દેવાં :**	
	(1) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો :	
	(a) શેરમૂડી :	
	દરેક રૂ. ૧૦૦નો તેવા ઇક્વિટી શેર	રૂ.૭,૫૦,૦૦૦
	૧૨%ના પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦ નો	રૂ.૪,૦૦,૦૦૦
	(b) અનામત અને વધારો : સામન્ય અનામત	રૂ.૨,૭૫,૦૦૦
	(2) બિનચાલુ દેવાં	
	(a) લાંબાગાળાનાં ઉછીના નાણાં : ૧૦% ડિબેન્ચર્સ	રૂ.૧,૦૦,૦૦૦
	(b) લાંબાગાળાની જોગવાઇઓ :	
	કામદાર બચત ખાતા	રૂ.૫૦.૦૦૦
	સ્ટાફ પ્રોવિડન્ડ ફંડ	રૂ.૧૦,૦૦૦
	(3) ચાલુ દેવાં :	
	(a) વેપારી દેવાં :	
	પરચૂરણ લેણદારો	રૂ.૭૫,૦૦૦
	દેવીહુંડીઓ	રૂ.૨૫,૦૦૦
	(b) અન્ય ચાલુ દેવા: બેંક ઓવરડ્રાફટ	રૂ.૨૫,૦૦૦
	કુલ	**૧૭,૧૦,૦૦૦**
II	**મિલકતો**	
	(1) બિનચાલુ મિલકતો :	
	(a) કાયમી મિલકતો :	
	(1) દશ્ય મિલક્તો :	
	જમીન મકાન	રૂ.૬,૦૦,૦૦૦
	પ્લાન્ટ અને યંત્રો	રૂ.૪,૦૦,૦૦૦
	ફર્નિચર	રૂ.૧,૦૦,૦૦૦
	(b) અન્ય બિનચાલુ મિલકતો : પ્રાથમિક ખર્ચા	રૂ.૨૫,૦૦૦
	(2) ચાલુ મિલક્તો :	
	(a) ચાલુ રોકાણો : કામચલાઉ રોકાણો	રૂ.૧,૫૦,૦૦૦
	(b) માલસામગ્રી : સ્ટોક	રૂ.૧,૨૫,૦૦૦
	(c) વેપારી લેણાં :	

	દેવાદારો	રૂ.૨,૨૫,૦૦૦
	લેણીહૂંડી	રૂ.૨૫,૦૦૦
	(d) રોકડ અને રોકડ સમાન : રોકડ અને બેંક સિલક	રૂ.૬૦,૦૦૦
	કુલ	**૧૭,૧૦,૦૦૦**

Following is the summarized balance sheet of kajal ltd. as 31-3-2022

	particulars	**Rs.**
I	**EQUITY AND LIABILITIES:**	
	(1) Shareholder's Funds:	
	(a) Share Capital:	
	Equity shares of Rs. 100 each	7,50,000
	12% pref. shares of Rs. 100 each	4,00,000
	(b) Reserves and Surplus	2,75,000
	(2) Non-Current Liabilities:	
	(a) Long Term Borrowing: 10% Debentures	1,00,000
	(b) Long Term Provisions :	
	Workmen's Savings Accounts	50,000
	Staff Provident Fund	10,000
	(૩) Current Liabilities:	
	(a) Trade Payables:	
	Creditors	75,000
	Bills Payables	25,000
	(b) Other Current Liabilities: Bank overdraft	25,000
	Total	**17,10,000**
II	**ASSETS:**	
	(1) Non-Current Assets :	
	(a) Fixed Assets	
	(1) Tangible Assets:	
	Land & Building	6,00,000
	Plant & Machinery	4,00,000
	Furniture	1,00,000
	(b) Other Non- Current Assets : Preliminary Expenses	25,000
	(2) Current Assets :	
	(a) Current Investments	1,50,000
	(b) Inventories: Stock	1,25,000
	(c) Trade Receivables :	
	Debtors	2,25,000
	Bills Receivables	25,000
	(d) Cash and Cash Equivalents : Cash at bank	60,000
	Total	**17,10,000**

વધારાની માહિતી :

Additional Information:

1. ઉધાર વેચાણ કુલ વેચાણના ૨/૫ છે.
   Credit sales are 2/5 of the total sales.

2. શરૂઆતનો સ્ટોક રૂ. ૧,૭૫,૦૦૦ છે.
   Opening stock is Rs. 1,75,000
   .
3. સ્ટોક ગુણોત્તર ૮ વખત છે.
   Stock turnover ratio is 8 times.

4. ચોખ્ખો નફો (વ્યાજ અને કરવેરા પહેલાંનો, કરવેરાનો દર ૫૦% છે) રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦
   Net Profit (before interest and tax. Provision, rate of tax 50% Rs. 2,50,000.

5. કાચો નફો વેચાણના ૨૦% છે.
   Gross Profit is 20% on sales.

નીચે આપેલા ગુણોત્તરો શોધો તેમજ આદર્શ ગુણોત્તર દરેક ગુણોત્તરની સામે કૌસમાં આપેલ છે. તેને આધારે કંપનીની પરિસ્થિતિ પર ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

Find the following rations as well as an ideal ratio to critically discuss company's situation based on the ratio given in brackets:

1.ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર	(૧૦%)
Net Profit Ratio.	(10%)
2. સંચાલન ગુણોત્તર	(૯૦%)
Operating Ratio.	(90%)
3. દેવાદાર ગુણોત્તર (૩૦૦ દિવસો)	(૧૬૫ દિવસ)
Debtors Ratio (300 days	(135 days)
4. રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર	(૧૫%)
Rate of Return on Capital Employed	(15%)

5. શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળ પર વળતરનો દર (૯%)
Rate of Return on Shareholder's Funds (9%)

6. ચાલુ ગુણોત્તર (૨:૧)
Current Ratio (2:1)

7. શેરદીઠ કમાણી. (૧૦ રૂપિયા)
Earnings per Share. (Rs.10)

Q.3 "જલા" સ્પોર્ટ્સ કલબની નીચેની વિગતો પરથી તા. ૩૧-૩-૨૨ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું ઊપજ – ખર્ચ ખાતું અને તે જ તારીખનું પાકું- સરવૈયુ તૈયાર કરો. **14**

"જલા" સ્પોર્ટ્સ કલબનું તા. ૩૧-૩-૨૨ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું આવક – જાવક ખાતુ

ઉધાર જમા

આવક	રૂ	જાવક	રૂ
બા.આ.લાવ્યા (૧-૪-૨૧)	રૂ.૧૭,૫૦૦	પગાર	રૂ.૩૨,૫૦૦
લવાજમ ૨૦૨૦-૨૧ ૪૫૦ ૨૦૨૧-૨૨ ૪૩,૫૦૦ ૨૦૨૨-૨૩ <u>૩૦૦</u>	રૂ.૪૪,૨૫૦	ભાડું – વેરા સ્ટેશનરી ખરીદી રમતનાં સાધનોની ખરીદી (૧-૧૦-૨૧) પરચૂરણ ખર્ચ	રૂ.૪,૫૦૦ રૂ.૨,૨૫૦ રૂ.૧૫,૦૦૦ રૂ.૬,૦૦૦
મનોરંજન કાર્યક્રમ આવક	રૂ.૧૦,૦૦૦	૧૨% ની બેંક ડીપોઝીટ (૧-૧-૨૨ થી)	રૂ.૧૨,૫૦૦
૧૨% ના રોકાણો પર વ્યાજ **(વર્ષનું)**	રૂ.૩,૦૦૦	મનોરંજન કાર્યક્રમ ખર્ચ	રૂ.૫,૩૦૦
દાન	રૂ.૫,૦૦૦	આખર બાકી (રોકડ)	રૂ.૩,૦૦૦
પ્રવેશ ફી	રૂ.૧,૦૦૦		
પસ્તીનું વેચાણ	રૂ.૩૦૦		
	૮૧,૦૫૦		**૮૧,૦૫૦**

From the following information of "Jala" sports club, prepare an income-Expenditure account 14 for the year ending 31-3-2022 and balance sheet as of that date

Receipt & Payment account of Pankaj Sports Club as on 31-3-2022

Receipt	Amt(Rs.	Payment	Amt(Rs.)
To balance (1-4-21 Bank balance)	17,500	By Salary	32,500
To Subscription		By rent taxes	4,500

2020-21 450 2021-22 43,500 2022-23 <u>300</u>	44,250		
To income of entertainment programme	10,000	By stationery purchase	2,250
To Interest on 12% Investments (For entire Year)	3,000	By purchase of sports equipment (1-10-2021)	15,000
To donation	5,000	By sundry expense	6,000
To entrance fees	1,000	BY 12% Bank deposit (from 1-1-2022)	12,500
To sale of old news papers	300	By Expense of entertainment programme	5,300
		By Balance c/d (bank balance as on 31-3-22)	3,000
	81,050		**81,050**

વધારાની માહિતી :

Additional Information:

1. કલબમાં કુલ ૩૦૦સભ્યો છે જે દરેક વાર્ષિક રૂ. ૧૫૦ લવાજમ આપે છે.
   There are 300 members of club, each member pays annual subscription of 150.

2. શરૂઆતનું મૂડીભંડોળ રૂ. ૬૫,૭૦૦
   Opening capital fund is of Rs. 65,700.

3. ચૂકવવાનો બાકી પગાર : ૩૧-૩-૨૧ રૂ. ૨૫૦૦ : ૩૧-૩-૨૨ રૂ. ૩,૭૫૦
   Outstanding salary on 31-3-2021 Rs.2500 and on 31-3-2022 Rs. 3,750.

4. સ્ટેશનરીનો શરૂઆતનો સ્ટોક રૂ. ૨૫૦ હતો, જ્યારે આખરનો સ્ટોક રૂ.૩૭૫ હતો.
   Opening stock of stationery was of Rs. 250 while at closing stock was of Rs. 375.

5. તા. ૧-૪-૨૦૨૧ના રોજ રમતનાં સાધનો રૂ. ૨૫,૦૦૦નાં હતા, જ્યારે તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨ના રોજ રમતનાં સાધનોની કિંમત રૂ. ૩૫,૦૦૦ હતી.
   The value of sports equipment was of Rs. 25,000 on 1-4-2021 while Rs. 35,000 31-3-2022.

અથવા

OR

હાર્દિક યુથ કલબના નીચે આપેલા કાચા સરવૈયા પરથી તા. ૩૧-૩-૨૨ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું ઊપજ ખર્ચ ખાતું તથા તે દિવસનું પાકુ-સરવૈયુ તૈયાર કરો. **14**

સુરેશ યુથ ક્લબની ૩૧-૩-૨૦૨૨ની માહિતી

કાંચુ સરવૈયું (31-3-22)		
ખાતાનું નામ	**ઉધાર**	**જમા**
રંગરોગાન ખર્ચ	રૂ.૧૮,૦૦૦	-
સ્ટેશનરી – છપામણી	રૂ.૪,૦૦૦	-
મૂડી ભંડોળ	-	રૂ.૭૨,૦૦૦
મળેલ દાન	-	રૂ.૪,૦૦૦
રોકડ સિલક	રૂ.૬,૦૦૦	-
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	-	રૂ.૨,૦૦૦
૧૨% ની લોન (૧-૪-૨૧)	-	રૂ.૩૦,૦૦૦
ફર્નિચર	રૂ.૧૬,૦૦૦	-
કલબનું મકાન	રૂ.૭૦,૦૦૦	-
આજીવન લવાજમ	-	રૂ.૪,૦૦૦
કરવેરા – વીમો	રૂ.૫,૦૦૦	-
સેક્રેટરીનો માનદ વેતન	રૂ.૧૨,૦૦૦	-
પ્રવેશ ફી	-	રૂ.૧૨,૦૦૦
રમત-ગમતના સાધનો	રૂ.૨૦,૦૦૦	-
અગાઉથી મળેલ લવાજમ		રૂ.૪,૦૦૦
પગાર –મજુરી	રૂ.૧૮,૦૦૦	-
ચૂકવવાનો બાકી પગાર	-	રૂ.૨,૦૦૦
કાયદા ખર્ચ	રૂ.૧,૨૦૦	-
લવાજમ	-	રૂ.૫૦,૦૦૦
લોન પર વ્યાજ	રૂ.૧,૮૦૦	-
વીજળી ખર્ચ	રૂ.૨,૦૦૦	-
ઇલેકટ્રિક ફિટિંગ્સ	રૂ.૮,૦૦૦	-
ખાનાનું ભાડું	-	રૂ.૨,૦૦૦
કુલ	**૧,૮૨,૦૦૦**	**૧,૮૨,૦૦૦**

From the given below trail balance of Hardik youth club prepare an income-expenditure account and a balance sheet as of that day.

Trail Balance as on 31-3-2022 of Suresh Youth Club

Name of Account	Debit(Rs.)	Credit(Rs.)
Colour work Expense	18,000	-
Stationery - Printing	4,000	-
Capital Fund	-	72,000
Donation Received	-	4,000
Cash Balance	6,000	-
Bank Overdraft	-	2,000
12% Loan (from 1-4-2021)	-	30,000
Furniture	16,000	-
Building of Club	70,000	-
Lifetime Subscription	-	4,000
Taxes Insurance	5,000	-
Honorarium to Secretary	12,000	-
Entrance Fees	-	12,000
Sports equipment	20,000	-
Subscription received in advance		4,000
Salary wages	18,000	-
Outstanding salary	-	2,000
Legal expenses	1200	-
Subscription	-	50,000
Interest on loan	1,800	-
Electricity expense	2,000	-
Electric fittings	8,000	-
Locker rent	-	2,000
TOTAL	**1,82,000**	**1,82,000**

હવાલા:-

Adjustment:

(1) ૨૦૨૧-૨૨ના વર્ષનું મળવાનું બાકી લવાજમ રૂ. ૪,૦૦૦

Subscription outstanding Rs. 4000 for the year 2021-22.

(2) રંગરોગાન ખર્ચનો $\frac{2}{3}$ ભાગ આવતા વર્ષ માટે લઇ જવાનો છે.

2/3 Color work expense is to be carried forward to next year.

(3) વપરાયા વગરની સ્ટેશનરી રૂ. ૨૦૦ ની છે.
Unused stationary is of Rs. 200.

(4) કાયમી મિલકતો પર ૧૦% ઘસારો ગણો.
Provide 10% depreciation on building, sports equipment's and furniture Of club.

(5) દાનની રકમ મહેસૂલી આવક ગણવાની છે.
Consider amount of donation as revenue income.

(6) અગાઉથી ચૂકવેલ વીમો રૂ. ૪૦૦ છે.
Prepaid insurance is of 400.

Q.4 ટુકનોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) 12
Short Note (Any Three)

1 રોકાયેલી મૂડી પરના વળતરનો ખ્યાલ
Concept of rate of return on capital employed.

2 મૂડી માળખાના ગુણોત્તરો સમજાવો.
Explain capital structure Ratio.

3 બિન-વેપારી સંસ્થાની વ્યાખ્યા આપી, વેપારી અને બિનવેપારી સંસ્થા વચ્ચેનો તફાવત લખો.
Give definition of non-trading institute write difference between trading & Non- Trading institute.

4 મેક ઇન ઇન્ડિયાની સરકારની પોલીસીની ચર્ચા કરો.
Discuss the government policy on "Make in India"

5 રોકાયેલ મૂડી પર વળતર દરનું મહત્
Explain Importance of Rate of Return on capital employed.

*****

1908060102050005
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT – V – LEVEL 5

[Time: As Per Schedule] **[Max. Marks:50]**

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)**

b. Name of the Subject : **FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT – V – LEVEL 5**

c. Subject Code No : **1908060102050005**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 (a) નીચેની માહિતી પરથી વર્ષ દરમ્યાન થયેલ ઘસારા ખર્ચની ગણતરી કરો. **5**

તા. ૩૧/૦૩/૨૦૨૩ના રોજ કાચા સરવૈયામાં મિલકતની બાકીઓ:

મકાન	રૂ.	1,50,000
સ્ટેશન પર મશીનરી	રૂ.	3,00,000
મેઈન્સ	રૂ.	2,40,000
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	રૂ.	60,000
મીટર્સ	રૂ.	45,000
ઈલેક્ટ્રીકલસાધનો	રૂ.	12,000

ઘસારો મિલકતની "શરૂની બાકી પર" નીચે મુજબ ગણવાનો છે.

1) મકાન પર 2.5%, મશીનરી પર 9%, મેઈન્સ પર 5%, ટ્રાન્સફોર્મર્સ પર 10%, મીટર્સ પર 15% અને ઈલેક્ટ્રીકલ સાધનો પર 15%.

2) વર્ષ દરમ્યાન કંપનીએ નીચે મુજબ વધારાના ખર્ચ કર્યા હતા.

મકાન	રૂ.	30,000
સ્ટેશન પર મશીનરી	રૂ.	1,20,000
મેઈન્સ	રૂ.	90,000
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	રૂ.	30,000
મીટર્સ	રૂ.	30,000
ઈલેક્ટ્રીકલ સાધનો	રૂ.	3,000

Calculate the depreciation expense incurred during the year from the Following information.

Balance of assets in trial balance as on 31/03/2023:

Building	Rs.	1,50,000
Machinery at the station	Rs.	3,00,000
Mains	Rs.	2,40,000
Transformers	Rs.	60,000
Meters	Rs.	45,000
Electrical tools	Rs.	12,000

Provide depreciation on "opening balance" of following assets.

(1) On Building -2.5%, on machinery - 9%, on mains - 5%, on transformers - 10%, on meters - 15% and on electrical tools - 15%.

(2) Company has done the following expenditure during the year.

Building	Rs.	30,000
Machinery at the station	Rs.	1,20,000
Mains	Rs.	90,000
Transformers	Rs.	30,000
Meters	Rs.	30,000
Electrical tools	Rs.	3,000

(b) ધી સુર લાઈફ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિ.ના જીવન વિભાગનું મહેસુલી ખાતું તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩ના રોજ નીચે વિગતો ધ્યાનમાં લીધા વિના રૂ. 16,81,680 નું જીવનવીમા ભંડોળ બતાવે છે: **5**

	રૂ.
(1) પ્રીમિયમ મળવાનું બાકી	31,080
(2) રજુ થયેલા પણ નહિ ચૂકવેલ દાવાઓ	43,750
(3) જામીનગીરી પર ચઢેલ વ્યાજ	39,480
(4) પુનઃવીમા હેઠળના દાવાઓ	11,550
(5) પ્રીમિયમના ઘટાડા પેટે આપેલ બોનસ	7,000

ઉપરની વિગતોની અસર આપ્યા બાદની જીવન વીમા ભંડોળની રકમ શોધો.

The revenue account of the Sur Life Insurance Company Ltd. Showed on 31-03-2023 a credit balance of Rs. 16,81,680 before taking into account the following items:

	Rs.
(1) Outstanding Premium	31,080
(2) Claims initiated but not admitted	43,750
(3) Interest incurred on securities	39,480
(4) Claims covered under re-insurance	11,550
(5) Bonus utilized in reduction premium	7,000

Find out the life insurance fund of the Sur Life insurance co. after giving effect of above particulars.

Q.2 સૂર્યરથ ઈલે. કંપની લી. નું તા. ૩૧-૩-૨૦૨૩ના રોજ કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. **14**

ઉધાર બાકી	રકમ	જમા બાકી	રકમ
સરકારી રોકાણો (8 વર્ષની મુદત માટે)	9,37,500	ઇક્વિટી મૂડી (18,750 ઇક્વિટી શેર દરેક 100નો)	18,75,000
રૂરલ ઇલેક્ટ્રિફિકેશન કોર્પોલોનનું વ્યાજ .	56,250	શેર પ્રીમીયમ	15,625
સોલાર વીજ ખરીદી (પાવર)	15,625	5.25ની રૂરલ ઇલેક્ટ્રિ - ફિકેશન કોર્પો. ની લોન	12,50,000
પ્રોપર્ટી પ્લાન્ટ, ઇક્વિપમેન્ટસ (તા. 1-4-2022)	26,72,500	રોકાણ અનામત ફંડ	55,625
પરચૂરણ દેવાદારો	1,04,375	રૂરલ ઇલેક્ટ્રિફિકેશન લોનનું વ્યાજ ચૂકવાનું બાકી	9,375
ઘસારો (ચાલુ વર્ષનો)	1,73,750	પ્રસારિત સરકારી સહાય ગ્રાન્ટ	75,000
વેપાર માટે વીજ ખરીદી	5,63,750	પરચૂરણ લેણદારો	1,28,125
વીજળી વિતરણ ખર્ચા	1,84,375	ઘસારા ફંડ (31-3-2023)	3,36,250
વહીવટી ખર્ચા	55,625	મીટર દ્વારા વેચાણ	10,05,000
માનવ સંસાધન પગારભથ્થાં-	62,500	કરાર દ્વારા વેચાણ	2,78,750
મરામત અને નવીનીકરણ ખર્ચ (ખરેખર)	38,750	મીટરનું ભાડું	7,500
સ્ટોર્સ, કોલસો વિનો સ્ટોક.	1,74,375	મરામત અને નવીનીકરણ અનામત	1,75,000
હાથ પર અને બેંકમાં સિલક	2,65,000	રોકાણો પર વ્યાજ	37,500
		ન. નુ. ખાતું (1-4-22)	55,625
	53,04,375		53,04,375

નીચેની માહિતી ધ્યાનમાં લઈને ભારતીય કંપની ધારા, 2013ની જોગવાઈ મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો :

1) કંપનીએ વર્ષ દરમિયાન પ્રોપર્ટી, પ્લાન્ટ, ઇક્વિપમેન્ટ સંબંધી વધારાનો મૂડી ખર્ચ ન રૂ. 9, 46,875 કરેલ છે.
2) કંપનીએ 2 ½ % ના પ્રીમિયમે 9,375 ઈ. શેર્સ બહાર પડેલ જે પૂર્ણ ભરપાઇ થયેલ.

3) ન. નુ. ખાતે દર વર્ષે રૂ. 50,000ની સ્થિર રકમ ફાળવીને મરામત અને નવીનીકરણ અનામત ઊભું કરવામાં આવેલ છે.

4) ચાલુ વર્ષના કરવેરા અંગે જવાબદારી રૂ .1, 18, 750 ની જોગવાઈ કરો.

Trial balance Suryarath electric company Ltd. As on 31-03-2023 was as under.

Debit Balance	Rs.	Credit Balance	Rs.
Govt. Investment (8 year tem)	9,37,500	Equity share capital (18,750 shares each of Rs. 100)	18,75,000
Interest on Rural Elect. Co. Loan	56,250	Share premium	15,625
Solar Power purchase	15,625	5.25% Rural electrification loan	12,50,000
Property Plant Equipment (Dt. 1-4-2022)	26,72,500	Investment reserve fund	55,625
Sundry debtors	1,04,375	Outstanding REC Loan interest	9,375
Depreciation (Current Yr.)	1,73,750	Deferred Govt. Subsidies	75,000
Purchase of electricity For trading	5,63,750	Sundry Creditors	1,28,125
Electricity distribution exp.	1,84,375	Depreciation fund (31-3- 2023)	3,36,250
Administrative exp.	55,625	Sale by meters	10,05,000
Human Resource exp.	62,500	Sale by contracts	2,78,750
Repair-renewal exp. (actual paid)	38,750	Rent on meters	7,500
Stock of stores, coal. etc.	1,74,375	Repairs & renewals Reserve	1,75,000
Cash on hand and bank balance	2,65,000	Interest on investment	37,500
		P&L A/C. (1-4-22)	55,625
	53,04,375		53,04,375

Prepare the annual accounts as per the provisions of the Indian Companies Act, 2013 considering the following information:

(1) Company has made additional expenses during the year on property, plants And equipment worth Rs. 9,46,875.

(2) Company issued 9,375 issued equity shares at 2 $^{1}/_{2}$ % premium which was Fully paid up.

(3) The repairs and renewals reserve is raised by allotting a fixed amount of Rs. 50,000 on P&L a/c each year.

(4) Keep Rs. 1,18,750 as separate reserve for current year's taxation liability.

અથવા

OR

ચક્રધર વીજળી કંપની લિ. ની ખાતાવાહી પરથી તા. 31-03-2023ના રોજ નીચેની બાકીઓ મળી છે.

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
મીટર ભાડું	17,724	સમારકામ નવીનીકરણ અનામત (1-4-22)	65,940
જાહેર વીજળી બતીના મળ્યા	44,520	ઘસારા ભંડોળ (1-4-22)	2,13,360
સ્ટોર્સનો સ્ટોક	51,828	વીજળીનું વેચાણ	5,36,760
કરવેરા	36,603	સ્ટેશનરી	17,850
એનર્જી પબ્લિક પાવર ખરીદી	61,698	બેંક લોનનું વ્યાજ	12,600
પગાર અને ભથ્થા	87,276	બેંક સિલક	41,307
ટ્રાન્સફોરમર્સ	44,100	ન. નું. ખાતુ (જમા બાકી) (1-4-22)	66,318
6%ની બેંક લોન	4,20,000	સોલાર પાવર ખરીદી	50,400
શેર મૂડી (દરેક રૂ. 10નો તેવા 1,26,000 ઈ. શેર)	12,60,000	પરચૂરણ ખર્ચા	1,03,530
મેઈન્સ	4,43,520	ફર્નીચર	28,140
મીટર્સ	1,05,000	વેપારી લેણદારો	95,697
યંત્રો	5,25,000	વેપારી દેવાદરો	61,467
જમીન મકાન	10,50,000	ઉર્જા-સંરક્ષણ માટે ગ્રાન્ટ્સ	6,00,000
ભંગાર વેચાણની આવક	50,000	અન્ય પરચૂરણ આવક	60,000
વિન્ડ ફાર્મ પાસેથી ખરીદી	5,50,000	પ્રોવિડંડ ફંડમા ફાળો	60,000
કર્મચારી કલ્યાણ ખર્ચા	1,00,000		

નીચેની માહિતી ધ્યાનમાં લઈને ભારતીય કંપની ધારા 2013ની જોગવાઈ મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો:

1) મૂડી મિલકતોની જરૂરી બાકી પર 5% ઘસારો ગણવો.
2) વર્ષ દરમ્યાન કંપનીએ નીચે મુજબના વધારાના ખર્ચ કર્યા હતા:

		રૂ.
(1)	મકાન	1,02,900
(2)	યંત્રો	65,520
(3)	મેઈન્સ	1,50,780
(4)	મીટર	25,200

3) દર વર્ષે સમારકામ અને નવીનીકરણ ખાતે રૂ. 42,000ની નિશ્ચિત રકમ લઇ જવામાં આવે છે. પરચૂરણ ખર્ચામાં સમારકામ અને નવીનીકરણના વર્ષ દરમ્યાન ખર્ચેલા રૂ. 21,525નો સમાવેશ થાય છે.

4) કંપનીની સતાવાર શેરથાપણ 2,24,000 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂપિયા 10 લેખેની બનેલી છે.

5) 6%ની બેંક લોન 8 વર્ષીય મુદતની તારણવાળી છે.

From books of Chakradhar Electricity Company Ltd. Following balances were drawn on 31-03-2023.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Meter Rent	17,724	Reserve for repairs and Renewal (1-422)	65,940
Receipts of public lighting	44,520	Depreciation fund (1-4-22)	2,13,360
Stock of stores etc.	51,828	Selling of electricity	5,36,760
Taxation	36,603	Stationery	17,850
Energy-Power purchase	61,698	Interest on bank loan	12,600
Salary and allowances	87,276	Bank Balance	41,307
Transformers	44,100	Credit Balance of P&L A/c (1-4-22)	66,318
6% Bank Loan	4,20,000	Solar Power Purchases	50,400
Share Capital (1,26,000 equity shares of Rs.10)	12,60,000	Sundry Expenses	1,03,530
Mains	4,43,520	Furniture	28,140
Meters	1,05,000	Sundry Tread Creditors	95,697
Machineries	5,25,000	Sundry Trade Debtors	61,467
Land and Building	10,50,000	Grants for energy-conservation	6,00,000
Sale of Scrap	50,000	Other Sundry income	60,000
Purchase of power from Wind-farm	5,50,000	Contribution to Provided Fund	60,000
Employees welfare expenses	1,00,000		

From the following additional information prepare Profit and Loss A/c and Balance sheet with relative Notes according to the Indian Companies Act-2013.

(1) Calculate Depreciation on opening balance of fixed assets at the rate of 5%.

(2) Company has done following expenditure during the year.

		Rs.
(1)	Building	1,02,900
(2)	Machinery	65,520
(3)	Mains	1,50,780
(4)	Meters	25,200

(3) On every year a fixed amount of Rs. 42,000 is appropriated to Reserve for preparing and renovation A/c sundry expenses include Rs. 21,525 which Were spent for repairing and renovation during the year.

(4) Authorised Share Capital Of company is divided into 2,24,000 equity shares, each of Rs.10

(5) 6% Bank Loan is for 8 years on secured basis.

Q.3 અક્ષયપાત્ર જીવન વીમા કંપની તા. ૩૧/૦૩/૨૩ ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. **14**

ઉધાર બાકી	રકમ	જમા બાકી	રકમ
એજન્ટના ખાતા	1,05,435	શેર મૂડી (રૂ. ૧૦નો)	15,30,000
કંપનીની પોલીસી પર લોન	17,93,250	જીવન વીમા ભંડોળ (૧-૪-૨૨)	92,63,400
ગીરો મુક્ત મિલકતો	4,59,000	વ્યાજ – ડિવિડન્ડ	11,58,300
શરણ મૂલ્ય	1,42,500	મળેલ પ્રીમીયમ	35,62,500
ડીપોઝીટ	3,05,625		
ચૂકવેલ કમીશન	1,22,715		
ચૂકવેલ ડિવિડન્ડ	2,04,000		
પોલીસી ધારકોને બોનસ	4,13,400		
સંચાલન ખર્ચા	3,79,125		
હાથ પર રોકડ	1,22,400		
રોકાણો	41,82,000		
ચુકવેલ દાવાઓ	20,91,000		
મિલકત પર ગીરો લોન	51,93,750		
	1,55,14,200		1,55,14,200

વધારાની માહિતી:

	Rs.		Rs.
(1) મળવાનું બાકી પ્રીમીયમ	1,22,438	(4) પ્રીમીયમ ઘટાડા રૂપે બોનસ	30,563
(2) પુનઃવીમા હેઠળ દાવા	40,688	(5) મળવાનું બાકી વ્યાજ	2,34,563
(3) રજુ કરેલ પરંતુ નહિ ચૂકવેલ દાવા	1,42,688	(6) ચુકવવાના બાકી સંચાલન ખર્ચ	20,250

તૈયાર કરો: તા. ૩૧/૦૩/૨૩ના રોજનું મહેસુલી ખાતુ અને પાકું સરવૈયું.

Trial balance sheet of Akshay Patra Jivan Vima Company as on 31/03/23 is as under.

Debit	Rs.	Credit	Rs.
Agents accounts	1,05,435	Share capital (each Rs. 10)	15,30,000
Loan on company's Policy	17,93,250	Life Insurance fund (1/4/22)	92,63,400
Free hold property	4,59,000	Interest and Dividend	11,58,300
Surrender Value	1,42,500	Premium Received	35,62,500
Deposits	3,05,625		
Commission paid	1,22,715		
Dividend Paid	2,04,000		
Bonus to Policy holder	4,13,400		
Management Expenses	3,79,125		
Cash on hand	1,22,400		
Investment	41,82,000		
Claim Paid	20,91,000		
Mortgage on assets	51,93,750		
	1,55,14,200		1,55,14,200

Additional Information:

	Rs.		Rs.
(1) Premium receivable	1,22,438	(4) Bonus as reduction premium	30,563
(2) Claims under re-insurance	40,688	(5) Interest Receivable	2,34,563
(3) Claims intimated but not paid	1,42,688	(6) Outstanding Management expenses	20,250

Prepare: Revenue account and balance sheets as on 31/03/23.

અથવા

OR

રીતેશ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લી. નીચેની માહિતી પરથી તા.૩૧/૦૩/૨૩ ના રોજ પુરા થતા (1) આગ વિભાગનું મહેસુલી ખાતું (2) દરિયાઇ વિભાગનું મહેસુલી ખાતું (3) નફા નુકસાન ખાતું તૈયાર કરો.

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
ચૂકવેલા દાવા : દરિયાઈ	12,67,500	વ્યાજ ડિવિડન્ડ	45,500
: આગ	6,17,500	વિનિમય તફાવત	1,300
ધાલખાત : દરિયાઈ	39,000	પ્રીમીયમ બાદ પુનઃવીમો : દરિયાઈ	35,10,000
: આગ	16,250	: આગ	19,50,000
ધાલખાત પરત	4,875	જમીન વેચાણનો નફો	1,95,000
શેર ટ્રાન્સફર ફી	2,925	પરચુરણ આવક	16,250
ડીરેક્ટર ફી	16,250	ઘસારો	1,13,750
ઓડીટર ફી	4,875	સર્વે ખર્ચ : આગ	48,750
આપેલ પુનઃવીમા પર કમીશન :		વધારાનું અનામત શરૂઆતે : આગ	1,62,500
દરિયાઈ	1,95,000	ચૂકવેલ કમીશન : દરિયાઈ	3,51,000
આગ	97,500	આગ	2,92,500
સંચાલન ખર્ચ : દરિયાઈ	13,97,500	શરૂ બાકી : આગ ફંડ	8,12,500
: આગ	4,71,250	દરિયાઈ ફંડ	26,65,000

વધારામાં હંમેશ મુજબનું અનામત ઉપરાંત વધારાની અનામત આગના વીમાના કિસ્સામાં ચોખા પ્રીમીયમના ૫% જેટલો વધારો કરે.

From the following balance of Ritesh company Ltd. Prepare (1) the revenue account of the fire department for the year ending 31/03/23 (2) revenue account of the marine department and (3) profit and loss account.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Claim Paid Marine	12,67,500	Interest and Dividend	45,500
: Fire	6,17,500	Exchange Diff.	1,300
Bad debt: Marine	39,000	Marine premium less re insu.	35,10,000
: Fire	16,250	Fire premium less re insu.	19,50,000
Bad debt recovered	4,875	Profit on sale of Land	1,95,000
Share transfer fee	2,925	Miscellaneous income	16,250
Director fee	16,250	Depreciation	1,13,750
Auditor fee	4,875	Survey Exp. Fire	48,750
Commission earned on re insurance seede		Additional Reserves Opening :Fire	1,62,500
Marine	1,95,000	Commi. Paid: Marine	3,51,000
Fire	97,500	Fire	2,92,500
Management Exp. Marine	13,97,500	Opening Fund Fire	8,12,500
: Fire	4,71,250	Marine Fund	26,65,000

In addition to ition to usual reserve, additional reserve in cash of the insurance is to increased by 5% of net premium.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) **12**

Write a shot note (Any two)

(1) પ્રીમીયમ ઘટાડા રૂપે બોનસ
Bonus in reduction to premium

(2) મૂલ્ય વૃધ્ધિ અને સામાજીક પરીવર્તન
Value addition and Social transformation

(3) સંચાલક માટે વિવિધ અહેવાલો તૈયાર કરવાના હેતુઓ
Objectives of Preparing various reports for management

(4) અહેવાલો તૈયાર કરવાના માર્ગદર્શક સિધ્ધાંતો
Principles to be considered while preparing reports to be submitted to the management

*****

1908060102060006
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT – VI-LEVEL 6

[Time: As per Schedule] **[Max. Marks:50]**

Instructions:
1. Fill up strictly the following details on your answer book
   a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (SECOND SEMESTER)**
   b. Name of the Subject : **FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT – VI-LEVEL 6**
   c. Subject Code No : **1908060102060006**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 **(અ) નીચે આપેલ માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે શ્રી અમિતાભ બચ્ચનની કુલ ગ્રોસ આવકની ગણતરી કરો** **5**
From the following information, calculate total gross income of Mr Amitabh Bachchan for the assessment year 2023-24.

.

(1) શ્રી બચ્ચનની વ્યવસાયમાંથી આવક રૂ ૨, ૪૦,૦૦૦.
Income from profession of Mr Bachchan Rs. 2, 40,000.

(2) શ્રી બચ્ચને પોતાની પત્નિ શ્રીમતી જયા બચ્ચનને રૂ. ૧૦૦ નો એક એવા ૨,૫૦૦, ૧૨% ના ડીબેન્ચર ૨,૦૦,૦૦૦ માં વેચી દીધા. હસ્તાંતરની તારીખે ડીબેન્ચરની બજાર કિંમત રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦ હતી.
Mr Bachchan has sold 2,500, 12 % debentures of Rs. 100 each to his wife Mrs. Jaya Bachchan for Rs. 2, 00,000. The market value of the debentures on the date of transfer was Rs. 5,00,000

(3) શ્રીમતી બચ્ચનની અન્ય સાધનોની આવક રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦.
Income from other sources of Mrs. Bachchan Rs. 1,50,000

(4) શ્રી બચ્ચન અને શ્રીમતી બચ્ચનનો ઐશ્વારીયા લિ. ના અનુક્રમે ૩૦ % અને ૪૦ % શેરમાં હિસ્સો ધરાવે છે. તેઓ ઐશ્વારીયા લિ. ના કર્મચારીઓ પણ છે. તેઓ અનુક્રમે માસિક રૂ. ૨૦,૦૦૦ અને માસિક રૂ. ૨૫,૦૦૦ લેખે પગાર મેળવે છે. બન્નેને કોઈ વ્યવસાયિક લાયકાત નથી.
Mr. Bachchan and Mrs Bachchan hold 30 % and 40 % equity shares in Aishwariya Ltd. respectively. They are also employee of the company. They are getting salary monthly Rs. 20,000 and Rs 25,000 respectively. Both have no professional qualification for that.

(5) શ્રી અમિતાભે તા. ૩૦-૦૯-૨૦૨૨ ના રોજ તેમના પુત્ર શ્રી અભિષેક (ઉંમર ૧૭ વર્ષ) ને અમુક રકમ ભેટમાં આપી. અભિષેક દ્વારા આ રકમનું રોકાણ કર્યું, જેના પર તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩ના રોજ રૂ. ૯,૬૦૦ વ્યાજ મળ્યું.
Mr. Bachchan gifted certain amount to his son Abhishek (17 years old) on 30-09-2022. Abhishek has invested the amount on which interest of Rs. 9,600 received on 31-03-2023.

(બ) રાજેશ અને ખન્ના એક ભાગીદારી પેઢીના સરખા હેસે નફો-નુકસાન વહેંચતા ભાગીદારો છે. તા. ૩૧-03- ૨૦૨૩ ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચેની વિગતો ધ્યાનમાં લીધા પછીની ચોખ્ખી ખોટ રૂ. ૬૦,૦૦૦ છે. **5**
Rajesh and Khanna are working partners in a firm sharing profit and loss equally. The profit and loss account of the firm for the year ending 31-03-2023 disclosed a net loss of Rs. 60,000 after claiming the following items also:

(1) ભાગીદારનો પગાર: રાજેશ રૂ. ૩૬,૦૦૦ અને ખન્ના રૂ. ૨૪,૦૦૦.
Salary to partners: Rajesh Rs. 36,000 and Khanna Rs. 24,000

(2) રાજેશને બોનસ રૂ.૧૨, ૦૦૦ અને ખન્નાને કમિશન રૂ. ૧૦,000.
Bonus to Rajesh Rs. 12,000 and Commission to Khanna Rs.10,000.

(3) મૂડી પર વ્યાજ ૧૫ % લેખે : રાજેશને રૂ. 3,000 અને ખન્નાને રૂ. ૨,૭૦૦
Interest on capital at 15 % : Rajesh Rs. 3,000 and Khanna Rs. 2,700

(4) ખન્નાની લોન પર ચૂકવેલ વ્યાજ ૧૬ % લેખે રૂ. ૩,૨૦૦
Interest paid on loan of Khanna at 16,% Rs. 3,200

(5) રાજેશને ગોડાઉન ભાડા પેટે ચૂકવ્યા રૂ. ૧,૦૦૦ માસિક.
Rent of go-down paid to Rajesh Rs. 1,000 monthly

(6) યંત્રની ખરીદી રૂ.૧, ૫૦૦.
Purchase of machinery Rs. 1,500

(7) બેંકની થાપણ પર મળેલ વ્યાજ રૂ. ૭,૨૦૦ (નેટ) નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરેલછે.
Net interest of Rs. 7,200 on fixed deposit with bank was credited to profit and loss account.

(8) નફા-નુકસાન ખાતાંમાં ઉધારેલ ઘસારો કાયદા મુજબના ઘસારા કરતા રૂ. ૧,૦૦૦ વધુ છે. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે પેઢીના ધંધાની કરપાત્ર આવક નક્કી કરો.
The depreciation debited to P & L A/c Rs. 1,000 more than as per act. Compute the taxable income from business of the firm for the assessment Year 2023-24.

Q.2 શ્રી રાજકપુરની નીચેની માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે 'અન્ય સાધનોની આવક'ના શીર્ષક હેઠળ કરપાત્ર આવક શોધો. **14**
From the following information, compute the taxable income under the head of 'Income from other Sources' of Shri Raj Kapoor for the assessment year 2023-24.

(1) શેરબજારમાં નોંધાયેલ ૧૦ % ના કર મુક્ત ડીબેન્ચર રૂ. ૧,૬૪,૭૦૦.
Rs. 1, 64,700, 10% tax free debentures listed in stock exchange.

(2) રૂ. ૧,૩૫,૦૦૦ના ૬ % ના નેશનલ પ્લાન સર્ટીફીકેટસ.
Rs. 1, 35,000, 6 % National Plan Certificate.

(3) અમાન્ય પ્રોવીડન્ટ ફંડ પર વ્યાજ, માલિકે આપેલ ફાળાની રકમ પર રૂ. ૨૪,૦૦૦, માલિક અને કર્મચારીના ફાળાનું પ્રમાણ ૧:૨ હતું.
Interest on unrecognized provident fund Rs. 24,000 on contribution given by employer. Ratio of employer and employee was 1:2.

(4) તેમણે બહેનની દીકરીને રૂ. ૧,૧૧,૧૧૧ ની ડાયમંડ રીંગ ભેટમાં આપી.
He gifted a diamond ring worth Rs. 1, 11,111 to his sister's daughter.

(5) પોસ્ટ ઓફીસ સેવિંગ્સ બેંક ખાતાનું મળેલ વ્યાજ રૂ. ૨૦,000.
Received interest on post office saving bank account Rs. 20,000.

(6) પોસ્ટ ઓફીસ માસિક સ્કીમ હેઠળ મળેલ વ્યાજ રૂ. ૩૮,૦૦૦
Interest on monthly income scheme of post office Rs. 38,000.

(7) કિ-મેન વીમા પોલીસી હેઠળ મળેલ રકમ રૂ. ૪૫,૦૦૦
Rs. 45,000 amount received under key man insurance policy.

(8) મૂડી મિલકતના હસ્તાંતરમાંથી મળેલ એડવાન્સ રૂ. ૫૧,000 કરારભંગ બદલ જપ્ત કરવામાં આવ્યા.
Amount received as an advance for transfer of a capital asset forfeited Rs. 51,000 due to failure of the contract.

(9) મળેલ આવકવેરા રીફંડ રૂ.૧૮, ૧૮૦ (એક મહિનાના વ્યાજ સહિત). વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૧૨ % છે.
Received income tax refund (including one month interest) Rs. 18,180. Rate of interest 12 % p.a.

(10) ક્રિષ્ના લિ. ના ૫૦૦, ૧૦ % ના ડીબેન્ચર, ડીબેન્ચર દીઠ રૂ. ૧,૨૦૦ માં સીધા ભરણામાંથી તા. ૦૧-૧૧- ૨૦૨૨ના રોજ ખરીદ્યા.
Purchased 500, 10 % debentures of Krishna Ltd. at Rs. 1,200 each by Subscribing to the company directly on 01-11-2022.

(11) વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં તેમણે, તેમના અને તેમની પત્નીના નામે ૧૦ % ના કરબાદ ડીબેન્ચર (શેરબજારમાં નોંધાયેલ) ખરીદી અનુક્રમે રૂ. ૨,૮૦,૦૦૦ અને રૂ. ૨,૨૦,૦૦૦.
10% less tax debentures of Rs. 2,80,000 and Rs. 2,20,000 purchased in Year 2020-21, are in the name of him and his wife respectively.

(12) તેણે રૂ.૮,૦૦૦ ના માસિક ભાડાથી ભાડાનું મકાન લીધું અને આ મકાન અંગે વાર્ષિક રૂ. 3,000 મરામત અને નિભાવ ખર્ચ પેટે ચૂકવ્યા છે. તેમણે આ મકાનનો ૧/3 ભાગ પોતાના મિત્રને રૂ. ૫,૦૦૦ ના માસિક ભાડાથી પેટા ભાડે આપેલ છે. તેમણે પોતાની માલિકીનું મકાન પણ માસિક રૂ. ૫,૦૦૦ થી ભાડે આપેલ છે. જેના પર મરામત ખર્ચ રૂ. ૧,૨૦૦ ચૂકવ્યા છે.
He took a house at Rs. 8,000 monthly rent and spent Rs. 3,000 annual for Repair and maintenance of the house. He sublet the 1/3 portion of the House to his friend as Rs. 5,000 per month. He owned a house which is Also let out for Rs. 5,000 per month and repair expense Rs. 1,200 paid.

(13) રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ ના ૧૦ % ના DGVCL ના ડીબેન્ચર (૧૫ મી જૂન, ૨૦૨૨ ના રોજ DGVCL ના ડીબેન્ચર રૂ. ૧૧૦ ના ભાવે વેચીને RK Ltd. ના ૧૨ % ના કરબાદ ડીબેન્ચરની ખરીદી કરી. ખૂટતી રકમ રૂ. ૪૦,૦૦૦ ની વ્યવસ્થા વાર્ષિક ૧૦ % ના વ્યાજના દરે સ્ટેટ બેંકમાંથી લોન લીધી હતી.)

Rs. 1,00,000, 10 % debentures of DGVCL (on 15 June, 2022 sold DGVCL debentures, at Rs. 110 and purchased 12% debentures of RK Ltd. for remaining amount obtain loan from State Bank of Rs. 40,000 at 10 % p.a. interest)

(14) રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ ની ૮ % ની ભારત સરકારની લોન હતી, જે ૧૫ મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૨ ના રોજ ભાવોભાવ વેચી દીધી હતી. દલાલી ૧ % ચૂકવી અને ઉપરોક્ત સ્ટેટ બેંકની લોન પરત કરી હતી. વ્યાજની તારીખ દર વર્ષે ૩૦ મી જૂન અને ૩૧ મી ડિસેમ્બર છે.

He had Rs. 1, 50,000, 8 % Govt. of India loan. On 15th Dec, 2022 sold Govt. of India loan at the same rate. Brokerage paid at 1 %. Above State Bank loan was repaid. Interest date 30th June and 31st December of every Year.

OR

અથવા

શ્રી પટેલ ગુજરાત વિધાનસભાના સભ્ય છે. નીચે આપેલી માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે અન્ય સાધનોના શિર્ષક હેઠળ કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

Shri Patel is a member of Gujarat Legislative Assembly. From the following information, compute the taxable income under the head of 'Income from Other Sources' for the assessment year 2023-24.

(૧) વિધાનસભાના સભ્ય તરીકે પગાર રૂ. ૫૦,૦૦૦ માસિક.
Salary received as MLA Rs. 50,000 monthly.

(૨) વિધાનસભામાં હાજરી બદલનું દૈનિક ભથ્થું કુલ રૂ. ૯૦,૦૦૦
Daily allowance received for attending assembly meeting Rs. 90,000.

(૩) કંપનીના ડીરેક્ટર તરીકે સભામાં હાજરી બદલ ફી રૂ. ૧૫,૦૦૦.
Fees for attending meeting of directors of company Rs. 15,000.

(૪) શબ્દ વ્યૂહરચના હરીફાઈમાંથી ઇનામ (નેટ) રૂ. ૨૧,૦૦૦
Winning from cross-word puzzles (Net) Rs. 21,000.

(૫) વિદેશી કંપનીના શેરમાંથી ડિવિડન્ડ રૂ. ૧૫,૦૦૦
Dividend from a foreign company Rs. 15,000.

(૬) રીલાયન્સ લિ. ના શેરમાંથી ડિવિડન્ડ રૂ. ૧૧,૦૦૦
Dividend from Reliance Ltd. Rs. 11,000.

(૭) LIC ની પોલીસીની પરત મળેલ રકમ રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦
Refund of money by LIC Rs. 2, 00,000.

(૮) કો-ઓપરેટીવ સોસાયટીના ડિબેન્ચરનું વ્યાજ (ગ્રોસ) રૂ. ૩૬,૦૦૦
Interest on debentures of a co-operative society (Gross) Rs. 36,000.

(૯) ૧૦ % ના કરમુક્ત ડિબેન્ચર પર મળેલું વ્યાજ રૂ. ૨૭,૦૦૦ (શેરબજારમાં નોંધાયેલ નથી)
Rs. 27,000 interest received of tax free 10 % debenture of company. (Not listed on stock exchange)

(૧૦) રૂ. ૫૪,૦૦૦ ના ૧૦ % ના કરબાદ ડિબેન્ચર. (શેરબજારમાં નોંધાયેલ)
Rs. 54,000, 10 % less tax debentures. (Listed on stock exchange)

(૧૧) રૂ. ૫૦,૦૦૦ નાં ૧૦ % ના સરકારી બોન્ડસ.
Rs. 50,000, 10% Government Bonds.

(૧૨) રૂ. ૬૦,૦૦૦ ના ૧૨ % ના કરબાદ ડિબેન્ચર (શેરબજારમાં નોંધાયેલ નથી).
Rs. 60,000, 12 % less-tax debentures. (Not listed on stock exchange)

(૧૩) રૂ. ૧,૪૪,૦૦૦ ના ૧૦ % નાં કરમુક્ત ડિબેન્ચર (શેરબજારમાં નોંધાયેલ)
Rs. 1, 44,000, 10 % tax-free debentures (Listed on stock exchange).

(૧૪) રૂ. ૩૦,૦૦૦ ની ૯ % ની ગુજરાત સરકારની જામીનગીરી તા. ૧-૧૨-૨૦૨૨ ના રોજ ખરીદેલ છે.જામીનગીરી પર વ્યાજ દર વર્ષે 30 જૂન અને ૩૧ ડિસેમ્બરના રીજ મળે છે. તેમને નીચે મુજબના ખર્ચા થયા છે.
Rs. 30,000, 9 % Gujarat Govt. security purchased on 01-12-2022. Interest dates on securities are 30th June and 31st December of every Year. He has paid following expenses:

(i) કરપાત્ર જામીનગીરી ખરીદવા લીધેલ લોન પર રૂ. ૧૨,૦૦૦ નું વ્યાજ દુબઈના મિત્રને ચૂકવેલ છે, જેના પર મુળસ્થાનેથી વેરો કાપ્યો નથી.
Interest Rs. 12,000 payable for loan taken of taxable securities to his friend from Dubai, on which no tax deducted at source.

(ii) જામીનગીરીઓની ખરીદી પેટે ચૂકવેલ દલાલી રૂ. ૨,૫૦૦.
2,500 brokerage paid for purchasing securities.

Q.3 જય અને વીરુ 'મેસર્સ શોલે' ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદારો છે. તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩ ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું પેઢીનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે. **14**

વિગત	રૂ	વિગત	રૂ
વેચેલ માલની પડતર	૧૪,૦૦,૦૦૦	વેચાણ	૨૨,૨૨,૦૦૦
સ્ટાફ પગાર	૬૦,૦૦૦	લાંબાગાળાનો મૂડીનફો	૪૫,૦૦૦
ભાગીદાર જયની લોન પર વ્યાજ (વાર્ષિક ૧૫ % લેખે)	૪૫,૦૦૦	ટૂંકાગાળાનો મૂડીનફો	૨૫૦૦૦
ભાગીદાર વીરુની લોન પર વ્યાજ	૩૦,૦૦૦	મકાન ભાડું	૯૦,૦૦૦
મુદ્દતી લોન પર વ્યાજ (વાર્ષિક ૧૬ % લેખે)	૭૦,૦૦૦	રોકાણ પર વ્યાજ(નેટ)(TDS ૧૦%)	૧૮,૦૦૦
ભાગીદારોને પગાર: જય-૬૦,૦૦૦ વીરુ- ૭૨,૦૦૦	૧,૩૨,૦૦૦	ઉપાડ પર વ્યાજ: જય - ૪,૦૦૦ વીરુ- ૨,૦૦૦	૬,૦૦૦
ઓફીસ ભાડું	૬૦,૦૦૦		
મૂડી પર વ્યાજ (૧૩.૫ % લેખે): જય – ૪૦,૫૦૦ વીરુ- ૨૭,૦૦૦	૬૭,૫૦૦		
સક્રિય ભાગીદાર જયને કમીશન	૫૦,૦૦૦		

વડાપ્રધાન રાહત ફંડમાં દાન	૫૧,૦૦૦		
ચૂકવેલ આવકવેરો	૧૭,૦૦૦		
મનોરંજન ખર્ચ	૧૧,૦૦૦		
ઘાલખાધ	૨,૫૦૦		
ઘાલખાધ અનામત	૧૨,૦૦૦		
વીમા પ્રીમીયમ	૧૨,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૩,૮૬,૦૦૦		
	૨૪,૦૬,૦૦૦		૨૪,૦૬,૦૦૦

વધારાની માહિતી:

(૧) મનોરંજન ખર્ચની ૧૦ % રકમ રોકડમાં ચૂકવેલ હતી.

(૨) યંત્રની ખરીદી તા. ૧-૪-૨૦૨૨ ના રોજ રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦ કરી હતી પરંતુ તેનો ઉપયોગ તા. ૧-૮-૨૦૨૨ ના રોજથી કર્યો હતો. બીજું એક મંત્ર રૂ. ૪૫,૦૦૦ માં તા. ૨૩-૧૧-૨૦૨૨ના રોજ ખરીદવામાં આવેલ. માન્ય ઘસારાનો દર ૧૫ %.

(૩) વીમા પ્રીમીયમમાં ૨/૩ દુકાનનું છે. બાકીનું જીવન વીમા પ્રીમિયમ છે.

(૪) તા. ૩૧-૩-૨૦૨૩ના રોજ રૂ. ૧૫,૦૦૦ નો GST ચૂકવવાનો બાકી હતો. જે પૈકી રૂ. ૧૦,૦૦૦ ની ચુકવણી તા. ૩૧-૭-૨૦૨૩ના રોજ અને રૂ. ૫,૦૦૦ ની ચુકવણી તા. ૩૦-૯-૨૦૨૩ નાં રોજ કરવામાં આવી હતી. GST મુજબ વેરો ભરવાની છેલ્લી તા. ૩૦-૬-૨૦૨૩ હતી.

(૫) સ્ટાફ પગારમાં રૂ. ૩,૦૦૦ ભાગીદારોને ચૂકવેલ બોનસના સમાયેલા છે.

(૬) ઘાલખાધ પૈકી ૪૦ % માન્ય છે.

(૭) જાહેરાત ખર્ચ રૂ. ૧૦,૦૦૦ ચૂકવેલ, જે ઉપરોક્ત નફા-નુકસાન ખાતામાં દર્શાવેલ નથી. ઉપરોક્ત માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે પેઢીના ધંધાની કરપાત્ર આવક, પેઢીની કુલ કરપાત્ર આવક અને પેઢીએ ભરવાપાત્ર આવકવેરાની ગણતરી કરો.

Jay and Veeru are partners of the firm 'M/s Sholey'. The Profit and Loss Account of the firm for the year ending on 31-03-2023.

Particulars	**Rs.**	**Particulars**	**Rs.**
Cost of goods sold	14,00,000	Sales	22,22,000
Staff Salary	60,000	Long-Term Capital Gain	45,000
Interest on loan from partner Jay at 15 % p.a.	45,000	Short Term Capital Gain	25,000
Interest on loan from partner Veeru at 15% p.a.	30,000	House Rent	90,000
Interest on term loan at 16 % p.a.	70,000	Interest on Investments (Net) (TDS 10 %)	18,000
Salary to Partners: Jay 60,000 Veeru 72,000	1,32,000	Interest on Drawings: Jay 4,000 Veeru 2,000	6,000
Office rent	60,000		
Interest on capital at 13.5 % Jay 40,500 Veeru 27,000	67,500		
Commission to working partner Jay	50,000		
Donation to PM Relief Fund	51, 000		
Income tax paid	17,000		
Entertainment expenses	11,000		

Bad debts	2,500		
Provision for Bad debts	12,000		
Insurance Premium	12,000		
Net Profit	3,86,000		
	24,06,000		**24,06,000**

Additional Information:

(1) Entertainment expense was 10% paid in cash.

(2) Machinery has purchased on 1-4-2022 for Rs. 3,00,000 but put on use from 1-8-2022. Another machinery of Rs. 45,000 purchased on 23-11-2022. Approved rate of depreciation is 15 %.

(3) 2/3 insurance premium is for the shop and the rest is for the life Insurance.

(4) GST of Rs 15,000 payable on 31-3-2023, from which Rs. 10,000 was paid on 31-07-2023 and Rs. 5,000 was paid on 30-09-2023, although the due date of payment under the GST was 30-06-2023.

(5) In staff salary Rs. 3,000 include the bonus paid to partners.

(6) Approved bad debt is 40 %.

(7) Advertisement expense has been paid Rs. 10,000 which is not Mentioned in above P & L Account.

From the above information, calculate the taxable business income of the firm, total taxable income of the firm and tax liability of the firm for the assessment year 2023-24.

OR

અથવા

ડૉ. મનમોહન અને ડૉ. જગમોહન ભાગીદારી પેઢીમાં 'મમતા હોસ્પિટલ' ચલાવે છે. તા. ૩૧-૩- ૨૦૨૩નાં રોજ પુરા થતા વર્ષ માટે આવક-જાવક ખાતું નીચે મુજબ છે.

આવક	રૂ	જાવક	રૂ
બા. આ. લાવ્યા રોકડ સિલક બેંક સિલક	 ૩૦,૦૦૦ ૨૦,૦૦૦	હોસ્પીટલનું ભાડું	૪,૮૦,૦૦૦
વિઝિટ ફી	૭,૨૦,૦૦૦	પરચુરણ ખર્ચ	૧,૮૦,૦૦૦
કન્સલટેશન ફી	૮,૪૦,૦૦૦	દાકતરી પુસ્તકોની ખરીદી	૨૪,૦૦૦
દવાનું વેચાણ	૭૦,૦૦૦	મોટર ખર્ચ	૨૫,૦૦૦
ઓપરેશન થિયેટરનું ભાડું	૨,૪૦,૦૦૦	વાધકાપના સાધનો બેંક લોનથી ખરીધા (તા. ૧-૨-૨૦૨૩)	૩,00,000
મકાન ભાડાની આવક	૬૦,૦૦૦	દવાની ખરીદી	૧,૦૦,૦૦૦
મેડીકલ કોલેજમાંથી પગાર	૭૨,૦૦૦	લાયન્સ ક્લબની સભ્ય ફી	૨,૫૦૦
રોયલટી	૧૫,૦૦૦	મેડીકલ એસોસિયેશનની સભ્ય ફી	૪,૦૦૦
વ્યાજ	૩૦,૦૦૦	વીમો	૨૫,૦૦૦
દર્દી પાસેથી મળેલ ભેટ	૬૦,૦૦૦	મ્યુનિસિપલ વેરા	૧૦,૦૦૦
		સ્ટાફનો પગાર	૬,૦૦,૦૦૦
		બેંક લોનનો હપ્તો ચુકવ્યો (રૂ. ૩,૦૦૦ વ્યાજ સહિત)	૩૩,૦૦૦
		મૂડી પર વ્યાજ (૧૪ % લેખે) મનમોહન ૨૮,૦૦૦	

		જગમોહન ૪૨,૦૦૦	૭૦,૦૦૦
		બા. આ. લઇ ગયા રોકડ સિલક બેંક સિલક	૯૮૦૦૦ ૨,૦૫,૫૦૦
	૨૧,૫૭,૦૦૦		૨૧,૫૭,૦૦૦

વધારાની માહિતી:

(1) સ્ટાફના પગારમાં ભાગીદારોના પગારના રૂ. ૯૦,૦૦૦ સમાયેલ છે.

(2) દર્દીઓના વિઝીટ કરવા માટે તેઓને રૂ. ૨૪,૦૦૦ ખર્ચ થયેલ હતો. જેની નોંધ હિસાબી ચોપડે થઇ નથી.

(3) લાંબાગાળાનો મૂડીનફો રૂ. ૬૦,૦૦૦ થયો છે.

(4) મેડીકલ કોલેજમાંથી મળેલ પગાર ડૉ. મનમોહનનો છે.

(5) દર્દી પાસેથી મળેલ ભેટ, તેમણે પૂરી પાડેલ સારી સારવારના બદલામાં છે.

(6) પરચુરણ ખર્ચમાં નીચેની રકમ સમાયેલ છે.

(i) ડૉ. મનમોહનનું કમીશન રૂ. ૪૦,૦૦૦ અને ડૉ. જગમોહનનું કમીશન રૂ. ૩૦,૦૦૦

(ii) ડૉ. જગમોહનનું બોનસ રૂ. ૧૨,૦૦૦

(iii) પેઢીનો વીજળી ખર્ચ રૂ. ૮૦,૦૦૦

(7) દવાનો શરૂનો સ્ટોક રૂ. ૬૦,૦૦૦ અને આખરનો સ્ટોક રૂ. ૨૦,૦૦૦.
ઉપરોક્ત માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે પેઢીના ધંધાની કરપાત્ર આવક, પેઢીની કુલ કરપાત્ર આવક અને પેઢીએ ભરવાપાત્ર આવકવેરાની ગણતરી કરો.

Dr. Manmohan and Dr. Jagmohan run a partnership firm named 'Mamata

Hospital'. The receipts and payment account for the financial year ending 31-03-2023 is as under.

Receipts	**Rs.**	**Payments**	**Rs**
To balance b/d Cash on hand Bank Balance	 30,000 20.000	Hospital Rent	4,80,000
Visit fee	7,20,000	Sundry expenses	1,80,000
Consultation fee	8,40,000	Purchase of medical books	24,000
Sales of medicine	70,000	Motor expenses	25,000
Operation theatre rent	2,40,000	Purchase of surgical equipment through bank loan (Dt. 01-02-2023)	3,00,000
Income from House Rent	60,000	Purchase of medicine	1,00,000
Salary from medical college	72,000	Lions club membership fees	2,500
Royalty	15,000	Medical Association membership fees	4,000
Interest	30,000	Insurance	25,000
Gift from patient	60,000	Municipal Tax	10,000
		Staff salary	6,00,000
		Payment of bank loan instalment (including Rs. 3.000 interest)	33,000
		Interest on capital: Dr. Manmohan 28,000	

		Dr. Jagmohan 42,000	70,000
		Balance C/d Cash on hand Bank balance	 98,000 2,05,500
	21,57,000		**21,57,000**

Additional Information:

(1) In staff salary Rs. 90,000 salary of partners is included.

(2) The expense of Rs. 24,000 occurred to visit patient which is not Mentioned in above accounts.

(3) Long term capital gain is Rs. 60,000

(4) Salary received from medical college is belongs to Dr. Manmohan.

(5) Gifts received from the patients are due to provide them good medical treatments.

(6) Following amount is included in sundry expenses:

(i) Commission of Dr. Manmohan Rs. 40,000 and commission of Dr. Jagmohan Rs. 30,000

(ii) Bonus of Dr. Jagmohan Rs. 12,000

(iii) Electricity expenses of the firm Rs. 80,000

(7) The opening stock of medicine is Rs. 60,000 and closing stock is Rs. 20,000.

From the above information, calculate the taxable business income of the firm, total taxable income of the firm and tax liability of the firm for The assessment year 2023-24.

Q.4 ટૂંક નોંધ. (કોઇ પણ બે) **12**

Short notes (Any Two)

(૧) ટેક્સની એડવાન્સ ચુકવણી
Advance tax payment

(૨) GST કાઉન્સિલની કામગીરી
Working of GST Council

(૩) ઈ-કોમર્સ ઓપરેટર પર GSTની અસર
Impact of GST on e-commerce operator

****